

JAK UCZYĆ JĘZYKA POLSKIEGO

JAKO OBCEGO?

**WYBÓR PODRĘCZNIKA, POMOCY DYDAKTYCZNE,
SPRAWDZIANY, TESTOWANIE**

Autor: Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Copyright by

Instytut Badań nad Demokracją

**Instytut Badań nad Demokracją
i
Studium Prawa Europejskiego
w Warszawie**

ul. A. Solariego 1/1

02-070 Warszawa

tel./fax 22/833-38-90; 833-39-90

www.spe.edu.pl

e-mail: info@spe.edu.pl

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Wybór podręcznika do nauki języka polskiego jako obcego; kryteria wyboru.
3. Podręczniki kursowe – charakterystyka serii „Polski. Krok po kroku – junior” i „Polski jest cool”.
4. Podręczniki pozostałe i uzupełniające.
5. Sposoby wykorzystania podręczników przedmiotowych jako podręczników do nauki języka polskiego.
6. Przegląd pomocy i gier dydaktycznych.
7. Zasady testowania znajomości języka polskiego jako obcego.
8. Przykładowe autentyczne prace uczniów określające postępy w nauce języka polskiego.
9. Krótkie podsumowanie i czas na refleksję.

WSTĘP

Celem kursu, który Państwo kontynuują, jest zdobycie podstawowych umiejętności niezbędnych do nauczania języka polskiego jako obcego.

Kurs pozwoli Państwu przygotować się do roli nauczyciela, który prowadzi indywidualne lub grupowe lekcje języka polskiego jako obcego – nie tylko w szkole, ale także w innych instytucjach, np. fundacjach czy stowarzyszeniach pomagającym obcokrajowcom.

Kurs skierowany jest do nauczycieli języka polskiego, którzy na swoich lekcjach z obcokrajowcami będą uczyć pięciu podstawowych umiejętności, które testowane są na państwowych egzaminach certyfikacyjnych, a także sprawdzane na egzaminach szkolnych. Są nimi: **rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, poprawność gramatyczna, pisanie oraz mówienie.**

WSTĘP

W tej części kursu skupią się Państwo na informacjach dotyczących doboru optymalnego podręcznika oraz odpowiednich pomocy dydaktycznych, które można wykorzystać podczas lekcji. Dowiedzą się też Państwo, jak tworzyć sprawdziany dla uczniów cudzoziemskich oraz jak testować znajomość języka polskiego. Zapoznają się Państwo z przykładowymi sprawdzianami napisanymi przez osoby uczące się języka polskiego, dzięki czemu będą Państwo mogli zwrócić uwagę na typowe błędy popełniane przez takie osoby.

Życzę przyjemnej prezentacji!

WYBÓR PODRĘCZNIKA DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Wybór właściwego podręcznika do nauki języka polskiego jako obcego jest istotnym czynnikiem wpływającym na powodzenie całego kursu dydaktycznego.

Podręcznika nie wybieramy *ad hoc* ani przypadkowo – o wyborze decydują trzy zasadnicze czynniki:

- po pierwsze – skład osobowy grupy (wiek, pochodzenie, dotychczasowa znajomość języka polskiego);
- po drugie – czas nauki (czy są to pierwsze lekcje języka polskiego?, jak długo będzie trwał kurs?);
- po trzecie – cel nauki.

WYBÓR PODRĘCZNIKA DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Wybierając podręcznik, w pierwszej kolejności – co jest bardzo naturalne – zwracamy uwagę na to, jakie umiejętności komunikacyjne może za jego pośrednictwem przekazać słuchaczom.

Nie może to dziwić – dla uczniów, którzy przybyli do Polski nie zawsze z własnej woli (np. uchodźców wojennych i migrantów politycznych) najważniejsza jest umiejętność **porozumiewania się z Polakami**, która umożliwia w miarę normalne funkcjonowanie (np. w pracy, urzędach, sklepach).

Nie możemy jednak zapominać, że dobry podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego naukę komunikacji zawsze powinien łączyć z **nauką gramatyki**.

WYBÓR PODRĘCZNIKA DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Gramatyka jest nierozzerwalnie powiązana z komunikacją – trzeba jej uczyć tak, aby uczeń dostrzegał, że nie można mówić poprawnie bez znajomości reguł gramatycznych.

Przykład: biernik i zakupy spożywcze. Na lekcji **jednocześnie** wprowadzamy nazwy owoców i warzyw oraz zasady tworzenia biernika. Po czasowniku „proszę”, który jest potrzebny podczas dokonywania zakupów, należy użyć właśnie biernika.

Uczenie gramatyki nie może być oddzielone od komunikacji!

Uczenie gramatyki, wbrew temu, co można sądzić, kluczowe jest już na samym początku edukacji – niemalże całej gramatyki uczniowie uczą się bowiem **do poziomu B1**.

CZAS NA REFLEKSJĘ...

Jak się Państwu wydaje: czy, ucząc języka polskiego jako obcego zgodnie z podejściem komunikacyjnym, można całkowicie zrezygnować z tradycyjnego nauczania gramatyki?

Odpowiedź znajdą Państwo w slajdzie 8.

PODRĘCZNIKI KURSOWE

W tej części prezentacji zaprezentuję Państwu bliżej dwa podręczniki kursowe dla osób uczących się języka polskiego.

Pierwszy: „**Polski. Krok po kroku – junior**” autorstwa I. Stempek, P. Kuc i M. Grudzień przeznaczony jest zwłaszcza dla dzieci.

Drugi: „**Polski jest cool**” autorstwa E. Piotrowskiej-Roli i M. Porębskiej) – przede wszystkim dla młodzieży.

Podam i scharakteryzuję także inne popularne propozycje, do których możecie Państwo dotrzeć samodzielnie po zakończeniu kursu.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIŃ

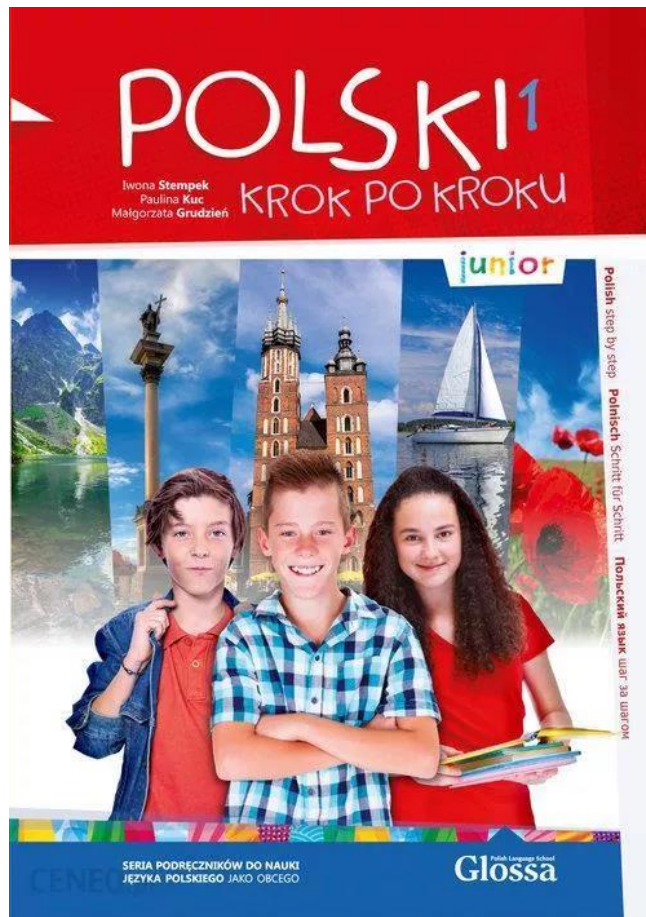

„Polski krok po kroku – junior”, będący nową pozycją znanej serii „Polski krok po kroku”, to jedyny podręcznik na rynku przeznaczony do pracy z dziećmi i młodzieżą w wieku 10-15 lat.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIĘŃ

Jest to podręcznik występujący w pakiecie z zeszytem ćwiczeń.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEN

Podręcznik ten przeznaczony jest do prowadzenia lekcji języka polskiego jako obcego z dziećmi **między 10 a 15 rokiem życia**. Sprawdzi się jednak również dla odrobinę młodszych uczniów.

Podręcznik jest zintegrowany z platformą **e-polish.eu**, więc nauczyciele korzystający z tablic multimedialnych mogą wykorzystywać dodatkowe materiały – szczególną uwagę warto zwrócić na tabele gramatyczne (np. omówienie kolejnych przypadków).

Podręcznik charakteryzuje **podejście komunikacyjne**, każdy rozdział można zrealizować podczas 3-4 jednostek lekcyjnych. Gramatyka przedstawiona jest zawsze **przez pryzmat komunikacji**.

Na kolejnych slajdach pojawią się informacje ze strony internetowej wydawnictwa – przykładowa strona podręcznika, strona z grami, a także opis wydawcy.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEN

- ćwiczenia komunikacyjne są w podręczniku wprowadzane często jako zadania podsumowujące jednostkę lekcyjną (nie cały rozdział), zatem po rozwiązaniu licznych ćwiczeń gramatycznych, a także po wprowadzeniu nowej leksyki;
- w pierwszym rozdziale ćwiczenia komunikacyjne umieszczono po zapoznaniu uczniów z następującym słownictwem oraz gramatyką:
  - powitania, pożegnania, przedstawianie się (zarówno formy oficjalne, jak i nieoficjalne – uczymy obu rodzajów komunikacji);
  - alfabet;
  - podawanie swoich danych osobowych;
  - koniugacja „-m, -sz” i odmiana czasownika „być”.

Podsumowując, do pierwszej komunikacji z uczniem wystarczy choćby najmniejszy zasób słów i przeprowadzenie nawet jednej lekcji.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEN

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEN

Zaprezentowane na poprzednim slajdzie ćwiczenie pokazuje **użycie w praktyce, czyli w komunikacji**, gramatyki i leksyki (omówionych na pierwszych lekcjach) – należy nazwać części garderoby, ułożyć słowa z rozsypanki, napisać, co nosi konkretna osoba (konstrukcja nosić + biernik).

Tego rodzaju ćwiczenia pokazują uczniowi dwie kwestie:

- to, że najważniejszą umiejętnością jest mówienie;
- to, że mówienie bez znajomości reguł gramatycznych jest przynajmniej wątpliwe, a w pewnych momentach może okazać się niemożliwe.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIŃ

1

Cześć!

powitania
pożegnania
podstawowe zwroty

1 Proszę posłuchać i przeczytać. [1:58]

POWITANIA

A Dzień dobry!
Dzień dobry!

B Cześć!
Cześć!

C Dobry wieczór!
Dobry wieczór!

POŻEGNANIA

D Cześć!
Cześć!

E Na razie!
Do zobaczenia!
Pa!
Do jutra!

F Do widzenia!
Do widzenia!

G Dobranoc!
Dobranoc!

2 Proszę uzupełnić. [1:58]

POWITANIA

1 Cze_ _!

2 _zi_n_d_b_y

3 D_b_y_ie_ _ó_r!

POŻEGNANIA

4 D_ _i_zen_a!

5 D_ _zo_a_ze_ia!

6 _o_j_t_ _!

7 _ob_a_o_!

OFICJALNIE

NEOFICJALNIE

POLSKI KROK PO KROKU

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEN

"POLSKI krok po kroku - junior" to:

- młodzi bohaterowie w szkolnych realiach
- treści dostosowane do wieku odbiorców
- świat bliski młodym ludziom (szkoła, dom, koledzy, nowe technologie)
- różnorodne materiały prezentowane na tle polskiej kultury
- autentyczne sytuacje komunikacyjne inspirujące do mówienia
- intuicyjne tabele gramatyczne
- atrakcyjna i funkcjonalna grafika

Podręcznik składa się z dziesięciu rozdziałów przeznaczonych na około 60 godzin nauki, a poruszane zagadnienia odpowiadają połowie poziomu A1.

Każdy rozdział dzieli się na cztery podrozdziały, które dodatkowo zakończone są częścią powtórzeniową i fakultatywnym rozdziałem "PLUS dla ambitnych", z uzupełniającymi trudniejszymi materiałami.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIŃ

Do każdego rozdziału został opracowany słowniczek nowo poznanych słów i wyrażen przetłumaczonych na angielski, niemiecki i rosyjski.

Do książki dołączona jest płyta CD mp3 obejmująca ponad 2,5 godziny nagrań.

W ramach serii dostępne są także:

1. Zeszyt ćwiczeń, zawierający nie tylko dodatkowe zadania, ale też nowe teksty i nagrania,
2. Gry i zabawy językowe, które zainspirują uczniów do mówienia po polsku,
3. Podręcznik dla nauczyciela z cennymi wskazówkami, grammi i pomysłami na to, jak urozmaicić zajęcia oraz testami do każdego rozdziału.

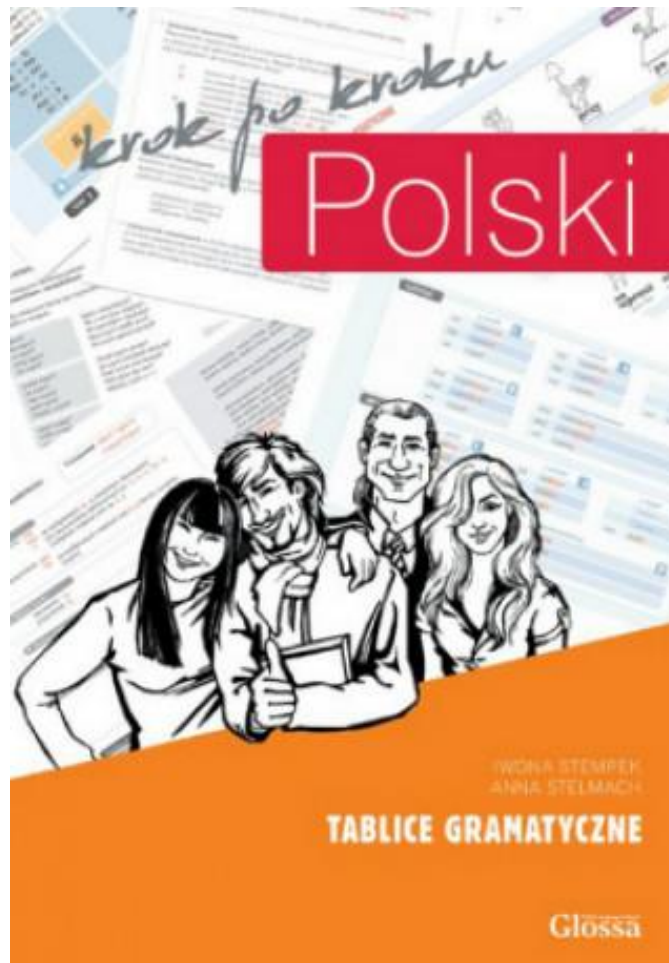
PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIENI

Do podręcznika „Polski. Krok po kroku – junior” warto dobrać także plansze gramatyczne. Można zakupić zbiór 34 plansz, które przedstawiają w prosty sposób (rysunkowy, tabelaryczny) reguły gramatyczne języka polskiego. Do tabel dodane są komentarze.

Plansze są przydatne przy nauczaniu:

- przypadków;
- koniugacji;
- czasów;
- aspektu;
- czasowników ruchu;
- przyimków statycznych i dynamicznych;
- liczebników;
- stopniowania przymiotników i przysłówków.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR”
IWONY STEMPEK, PAULINY KUC
I MAŁGORZATY GRUDZIENŃ – TABELLE GRAMATYCZNE

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEŃ – TABELLE GRAMATYCZNE

tab. 26 CZASOWNIKI RUCHU 1

		ASPEKT NIEDOKONANY		ASPEKT DOKONANY
		RAZ, TERAZ, ZARAZ	ZAWSZE, ZWYKLE, CZĘSTO	W CZORAJ, JUTRO
dziś		ić idę, idziesz szedłem, szedłeś* będę szedł**	chodzić chodzę, chodzisz chodziłem, chodziłeś będę chodził	pójść ----- poszedłem, poszedłeś*** pójdę, pójdiesz
wczoraj		jechać jadę, jedziesz jechałem, jechałeś będę jechał	jeździć jeżdżę, jeździsz jeździłem, jeździteś będę jeździł	pojechać ----- pojechałem, pojechałeś pojadę, pojedziesz
jutro		lecieć lecę, lecisz leciałem, leciałeś będę leciał	latać latham, latasz latałem, latałeś będę latał	polecieć ----- poleciałem, poleciałeś polecę, polecisz
		pływać płynę, plyniesz płynąłem, płynąłeś będę płynął	plwać pływam, pływasz pływałem, pływałeś będę pływał	popłynąć ----- popłynąłem, popłynąłeś popłynę, popłyniesz

Uwaga na formy rodzaju żeńskiego: *szłam, szłaś / **będę szła / ***poszłam, poszłaś

krok po kroku
Polski

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIENI

Ogromną zaletą podręcznika są dołączone do niego gry dydaktyczne, które powodują, że lekcje języka polskiego realizowane są również **w formie zabawowej**.

Taka forma ma wiele zalet:

- zabija szkolną rutynę;
- pokazuje, że języka polskiego można uczyć się „na wesoło”;
- ułatwia przyswojenie nawet trudnych materiałów;
- zachęca uczniów do aktywności na lekcjach.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIEŃ – GRY DYDAKTYCZNE

5 junior POLSKI KROK PO KROKU GRY I ZABAWY JĘZYKOWE
polskikrokpokroku.pl | glossa.pl

5D 31 Koło fortuny

1 Proszę odmienić czasownik „pisać”.	2 Co nie pasuje? lubię grać: a w tenisa b na gitarze c na rowerze	3 Jakie znasz czasowniki koniugacji -m, -sz? (minimum 3)	4 Co pasuje? Bardzo lubię uprawiać sport, _____ gram w piłkę. a nigdy b często c rzadko
5 Co pasuje? Nie lubię plastyki, dlatego _____ maluję. a nigdy b często c rzadko	6 Proszę odmienić czasownik „móc”.	7 Co nie pasuje? umiem jeździć na: a snowboardzie b komputerze c rowerze	8 Jakie znasz czasowniki koniugacji -ę, -isz/-ysz? (minimum 3)
9 Jakie znasz czasowniki koniugacji -ę, -esz? (minimum 3)	10 Co nie pasuje? często chodzę do: a spaceru b kina c restauracji	11 Proszę odmienić czasownik „esemesować”.	12 Co pasuje? Ja i mój tata lubimy pływać, _____ w weekend chodzimy na basen. a nigdy b zawsze c rzadko
13 Co pasuje? Nie mam talentu muzycznego, dlatego _____ nie śpiewam. a nigdy b rzadko c czasem	14 Proszę odmienić czasownik „pisać”.	15 Co nie pasuje? w piątek idę na: a siłownię b kawiarnię c basen	16 Proszę odmienić czasownik „iść”.

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIŃ – GRY DYDAKTYCZNE

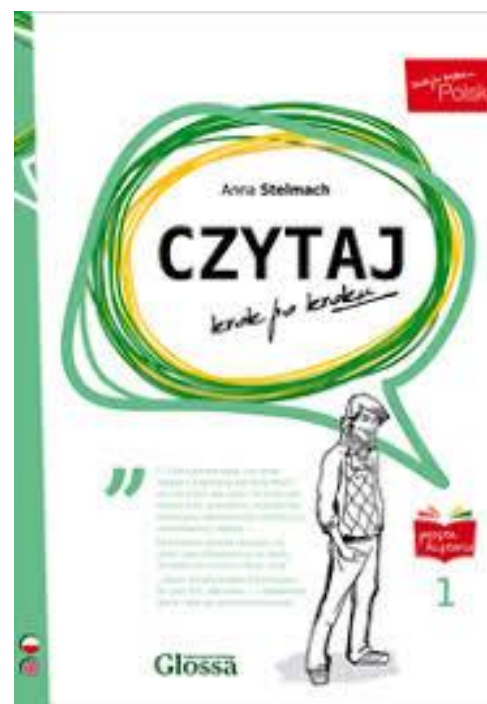

PODRĘCZNIK „POLSKI. KROK PO KROKU – JUNIOR” IWONY STEMPEK, PAULINY KUC I MAŁGORZATY GRUDZIŃ – GRY DYDAKTYCZNE

PODRĘCZNIKI „CZYTAJ. KROK PO KROKU” ANNY STELMACH

Dodatkiem do podręczników jest także seria publikacji służących do nauki do czytania – dwie części na poziomie A1. Teksty są bardzo proste, mogą być wykorzystywane także jako czytanie ze zrozumieniem (w np. klasie czwartej szkoły podstawowej).

PODRĘCZNIK „POLSKI JEST COOL” EWY PIOTROWSKIEJ-ROLI I MARZENY PORĘBSKIEJ

PODRĘCZNIK „POLSKI JEST COOL” EWY PIOTROWSKIEJ-ROLI I MARZENY PORĘBSKIEJ

Podręcznik „**Polski jest cool**” traktuje o naprawdę wielu tematach.

Przeznaczony jest dla uczniów początkujących – dla nastolatków, ale także osób dorosłych.

Charakteryzuje go niemała różnorodność w zakresie trudności, nauczanie sprawności zawsze jest zsynchronizowane – autorki wykorzystują zarówno teksty oryginalne, jak i preparowane.

Minusem podręcznika jest **brak przykładów do zadań** – podręcznik jest przeznaczony raczej do przeprowadzenia kursu przez nauczyciela niż jako książka do samodzielnej nauki języka.

Dostępne są podręczniki i zeszyty ćwiczeń na poziomach A1 i A2, a także podręcznik dla nauczyciela, który można kopiować – to zbiór gier i zabaw.

PODRĘCZNIK „POLSKI JEST COOL” EWY PIOTROWSKIEJ-ROLI I MARZENY POREBSKIEJ

NAJWAŻNIEJSZA JEST KOMUNIKACJA

Naszym celem jest wykształcenie umiejętności komunikacji opartej na znajomości struktury i utrwalonej w naturalnych sytuacjach. Dlatego też w naszych podręcznikach dobór i kolejność wprowadzania materiału gramatycznego są podporządkowane praktyce językowej, a gramatyka nigdy nie jest ćwiczona w izolacji od prezentowanej w danej lekcji leksyki. W podręcznikach znajduje się bardzo dużo ćwiczeń komunikacyjnych. Funkcję stymulantów pełnią teksty, dialogi, fotografie, materiały autentyczne, etc.

GRAMATYKA KROK PO KROKU

W naszych podręcznikach nauka gramatyki odbywa się metodą indukcji. Nowa struktura prezentowana jest najpierw w jakiejś naturalnej sytuacji, którą wprowadzamy za pomocą różnorodnych środków (dialog, komiks, nagranie, tekst, fotografie, itp.). Odpowiednio dobrane przykłady pozwalają studentom zrozumieć znaczenie nowej formy na podstawie kontekstu i sformułować rządzącą nią regułę. Utrwalanie nowej struktury następuje „krok po kroku”, poczynając od mechanicznych, sterowanych ćwiczeń, przez coraz swobodniejsze aż po ćwiczenia otwarte, stymulujące naturalną komunikację.

PRZEJRZYSTE I LOGICZNE TABELLE

Zapamiętaniu reguł służą przejrzyste i logiczne tabele prezentujące nową strukturę (zawsze w kolorze zielonym) i reguły gramatyczne (w kolorze czerwonym). Zestawienie całego materiału gramatycznego w postaci tabel znajduje się również na końcu podręcznika.

PODRĘCZNIK „POLSKI JEST COOL” EWY PIOTROWSKIEJ-ROLI I MARZENY POREBSKIEJ

ĆWICZENIE WSZYSTKICH SPRAWNOŚCI

Podręczniki pozwalają ćwiczyć wszystkie sprawności językowe (rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, mówienie i pisanie) w sposób różnorodny i ciekawy. Aby uniknąć monotonii stosujemy różne typy ćwiczeń. Nagrania imitują naturalne sytuacje i dają możliwość „osłuchania się” z brzmieniem języka.

PEŁNY KURS FONETYCZNY

Podręcznik „Polski jest cool. A1” jako jedyny na rynku zawiera pełny kurs fonetyczny. Na poziomie podstawowym nauczanie wymowy jest niezwykle ważne, gdyż kształtują się nawyki fonetyczne rzutujące na cały proces nauki języka polskiego jako obcego. Dlatego podręcznik otwiera „Lekcja 0”, w której znaleźć można prezentację polskiego alfabetu oraz wiele różnorodnych ćwiczeń fonetycznych. Na końcu każdej jednostki lekcyjnej znajduje się moduł „Wymowa” poświęcony problemom fonetycznym, które mogą się pojawić w związku z ćwiczeniem w danej jednostce materiałem. W każdym z tych modułów są też ćwiczenia poświęcone jakiemuś zagadnieniu z fonetyki języka polskiego. Należy dodać, że wszystkie te ćwiczenia znaleźć można na płycie mp3, co umożliwia uczącym się utrwalanie poprawnej wymowy po zajęciach.

MATERIAŁY AUTENTYCZNE

Bardzo dbamy o to, żeby teksty i dialogi preparowane były jak najbardziej naturalne i użyteczne z punktu widzenia praktyki językowej. Wprowadzamy też od samego początku nauki materiały autentyczne, z którymi studenci stykają się na co dzień (bilety, menu w restauracji czy kawiarni, repertuar kin, rozkład jazdy, tablica odlotów i przylotów, kursy walut, kwestionariusz osobowy, etc.) oraz fragmenty artykułów prasowych, diagramy, slogany, etc., których zrozumienie na tym etapie nauki daje studentom dużo satysfakcji.

PODRĘCZNIK „POLSKI JEST COOL” EWY PIOTROWSKIEJ-ROLI I MARZENY PORĘBSKIEJ

POLSKIE REALIA

W naszych podręcznikach uczący się cudzoziemiec znajdzie wiele informacji na temat Polski - geografii, zabytków, kultury, tradycji (adekwatnie do poziomu), pozna najważniejsze postaci historyczne oraz znanych Polaków żyjących współcześnie, a także zdobędzie wiedzę na temat życia codziennego Polaków (m.in. sposoby spędzania wolnego czasu, rodzina, transport i komunikacja, wydatki gospodarstw domowych). Podręcznik „Polski jest cool.A1” jako jedyny na rynku zawiera dodatkowe lekcje „Boże Narodzenie” i „Wielkanoc” poświęcone wyłącznie zwyczajom i tradycjom świątecznym.

DOBRA ZABAWA

Jako że dobra zabawa, naszym zdaniem, powinna towarzyszyć nauce, aby była ona bardziej efektywna, prezentowane w podręcznikach rysunki, dialogi i ćwiczenia bywają zabawne albo prowokacyjne. Prezentowane w książkach nauczyciela: „Poradnik metodyczny” oraz „Gry i zabawy” pomysły na aktywności w parach i grupach służą przełamaniu lodów, zintegrowaniu grupy, zniwelowaniu lęku przed mówieniem i stworzeniu sytuacji komunikacyjnej zbliżonej do naturalnej.

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ PODRĘCZNIKA „POLSKI JEST COOL”

6. Co dla Państwa?

LEKcja 6 CO DLA PAŃSTWA?

6.1 Kawa czy herbata?

1. Proszę podpisać fotografie wyrazami z ramki.

cappuccino, kawa z mlekiem (biała kawa), wino, espresso, mleko, ~~czarna herbata~~, ~~kawa rozpuszczalna~~, piwo, czekolada, sok pomarańczowy, woda mineralna

2. Proszę przeczytać dialog.

DIALOG 1
 Monika: Co to jest? Czekolada?
 Robert: Nie, to jest cappuccino. Gabriel ma czekoladę.
 Oni lubi czekoladę. A ty lubisz kawę?
 Monika: Tak, lubię espresso.
 Robert: A ja lubię tylko białą kawę – cappuccino albo kawę z mlekiem.
 Monika: Ja jestem z Włoch. My bardzo lubimy espresso.
 Robert: No tak! O! To Peter i John. Oni są z Anglii. Hej, czy wy lubicie herbatę?
 Peter: Nie lubimy. To tylko stereotyp.
 John: My lubimy piwo, one lubią herbatę.
 Monika: Kto?
 John: Maria i Marta. One są z Polski.
 Marta: Tak, my lubimy herbatę i sok pomarańczowy.

3. Proszę uzupełnić zdania poprawnymi formami czasownika LUBIĆ.

0. Ja lubię kawę. 1. Czy (ty) _____ herbatę? 2. On _____ czekoladę. 3. Ona _____ wodę mineralną. 4. Ono _____ mleko.	5. (My) _____ sok pomarańczowy. 6. Czy (wy) _____ czerwone wino? 7. Oni _____ piwo. 8. One _____ cappuccino.
--	---

GRAMATYKA LUBIĆ
 KONIUGACJA – E, – ISZ

LICZBA POJEDYNCZA (SINGULAR)	LICZBA MNOGA (PLURAL)
ja lubię	my lubimy
ty lubisz	wy lubicie
on/ona/ono lubi	oni/one lubią
pan/pani	państwo

4. Proszę zaznaczyć (X), co Pani/Pan lubi.

☐ Lubię herbatę.	☐ Lubię cappuccino.	☐ Lubię wino.
☐ Lubię czekoladę.	☐ Lubię kawę z mlekiem.	☐ Lubię piwo.
☐ Lubię wodę mineralną.	☐ Lubię espresso.	☐ Lubię sok pomarańczowy.

5. Proszę zapytać koleżankę/kolegę co lubi, a następnie zrelacjonować grupie.

STRUKTURA

FORMALNIE	NIEFORMALNIE
Woli pan/pani kawę czy herbatę?	Wolisz kawę czy herbatę?
Wolę kawę niż herbatę.	

6. Proszę przeczytać dialog z koleżanką/kolegą.

DIALOG 2
 Piotr: Czy lubisz kawę?
 Anna: Nie, nie lubię. Wolę herbatę.
 Piotr: Wolisz czarną herbatę czy zieloną?
 Anna: Wolę zieloną herbatę niż czarną.
 A ty, co lubisz?
 Piotr: Bardzo lubię kawę.
 Anna: Wolisz kawę z mlekiem, cappuccino czy espresso?
 Piotr: Wolę espresso!

7. Proszę wybrać właściwą wersję.

0. Anna woli

1. Anna woli

2. Piotr lubi

3. Piotr woli

GRAMATYKA WOLEĆ
 KONIUGACJA – E, – ISZ

LICZBA POJEDYNCZA (SINGULAR)	LICZBA MNOGA (PLURAL)
ja wolę	my wolimy
ty wolisz	wy wolicie
on/ona/ono woli	oni/one wolą
pan/pani	państwo

8. Proszę uzupełnić zdania poprawnymi formami czasownika WOLEĆ.

0. Roman woli kawę, a Tadeusz herbatę.
1. Czy (ty) _____ wino czy piwo?
2. My _____ zieloną herbatę, a wy? Zieloną.
3. One _____ czarną herbatę, a oni zieloną.
4. Monika _____ kawę z mlekiem, a Dorota _____ czarną.
5. (Wy) _____ wodę gazowaną czy niegazowaną?
6. Anna i Ewa _____ gorącą czekoladę, a Paulina _____ zimną.
7. (Ja) _____ herbatę owocową niż czarną.
8. Stefan i Piotr _____ kawę cappuccino niż espresso.

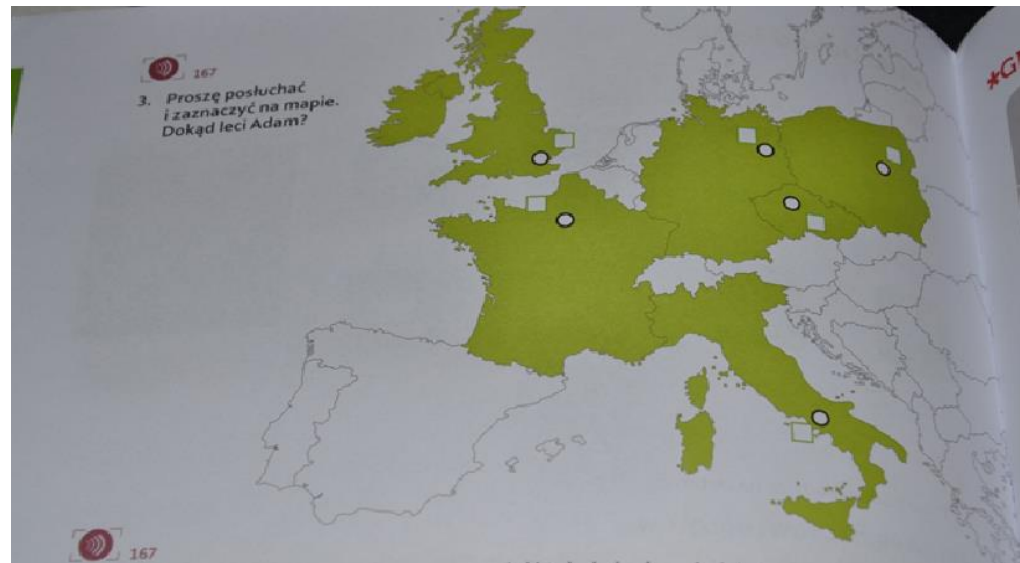
48
Lekcja 6 Co dla Państwa?
Lekcja 6 Co dla Państwa?
49

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ PODRĘCZNIKA „POLSKI JEST COOL”

8. Lubisz podróżować?

Sytuacje komunikacyjne:

- wyrażanie upodobania i opinii;
- wyrażanie relacji przestrzennych;
- wyrażanie możliwości
- dialogi sytuacyjne, np. dworzec;
- relacje z podróży.

6.3 W restauracji

Zabawa ROLE - PLAY. W restauracji

Restauracja Smaki Lublina

Menu

PRZYSTAWKI śledź z cebulą kurki w śmietanie fatar wołowy półmisek wędlin	ZUPY rosół zupa pomidorowa zurek barszcz czerwony	DANIA WEGETARIANSKIE pierogi naleśniki	DANIA Z WIEPRZOWINY gołąbki bigos kotlet mielony kotlet schabowy pieczeń siek
DODATKI ryż frytki ziemniaki makaron	RYBY pszczyg losos	DANIA Z DROBIU pierś z kurczaka udło z kurczaka	
ALKOHOL pиво białe wino czerwone wino	SURÓWKI surówka z marchewki surówka z kapusty buraczki sałata	NAPOJE BEZALKOHOLOWE sok pomarańczowy sok porzeczkowy sok jabłkowy sok grejpłutowy	fanta spritz coca cola woda mineralna gazowana woda mineralna niegazowana

Sytuacja 1

Student A

Jest Pani kelnerką / jest Pan kelnerem w restauracji *Smaki Lublina*.

Student B

Jest Pani klientką / jest Pan klientem w restauracji *Smaki Lublina*.
Jest Pani wegetarianką / jest Pan wegetarianinem.
Nie lubi Pani / Pan alkoholu.

Sytuacja 2

Student A

Jest Pani klientką / jest Pan klientem w restauracji *Smaki Lublina*.
Lubi Pani / Pan dania z wieprzowiny i ryby.
Lubi Pani / Pan wino.

Student B

Jest Pani kelnerką / jest Pan kelnerem w restauracji *Smaki Lublina*.

PODRĘCZNIK DLA NAUCZYCIELA „POLSKI JEST COOL”

Książka nauczyciela. Przewodnik metodyczny

W przewodniku metodycznym znalazły się przede wszystkim praktyczne wskazówki dla lektorów dotyczące tego, jak wprowadzać, utrwalać i łączyć treści prezentowane w „Książce studenta” i „Zeszycie ćwiczeń”.

„Książka nauczyciela – przewodnik metodyczny” zawiera również testy do przeprowadzenia po każdej jednostce lekcyjnej, klucz do ćwiczeń z podręcznika oraz transkrypcję nagrań wszystkich dialogów i tekstów umieszczonych w „Książce studenta”.

Można tam również znaleźć pomysły na ciekawe aktywności utrwalające poznany materiał, zestawy rysunków do kopiowania oraz instrukcje zabaw i gier zawartych w kolejnej pozycji z kursu: "Gry i zabawy" (materiały do kopiowania). Każda propozycja opatrzona jest dodatkowo szczegółowym komentarzem, w jaki sposób można ją wykorzystać na lekcji.

Film metodyczny, w pierwszych wydaniach dołączany na płycie DVD do książki, można ściągnąć ze strony internetowej wydawcy.

CZAS NA REFLEKSJĘ...

Dla uczniów w jakim wieku przeznaczony jest podręcznik „**Polski jest cool**”?

Tutaj nie ma jednej poprawnej odpowiedzi... Spójrzcie Państwo jeszcze raz na przykładowe materiały, pomyślcie o tytule podręcznika – kogo może zainteresować?

PODRĘCZNIKI KURSOWE – POZIOM PODSTAWOWY

Podręczniki kursowe na poziomie podstawowym przeznaczone zwłaszcza dla nastolatków:

- *Hurra!!! Po polsku!* → to seria podręczników (trzy tomy). Do każdego dołączony jest także zeszyt ćwiczeń i podręcznik dla nauczyciela. Część druga dla poziomu A2 jest raczej trudna, część trzecia dla poziomu B1 bardzo skomplikowana.
- *Dzień dobry* → podręcznik od poziomu A0. To zestaw tekstów z fabułą (historie rodzinne); są zawarte lekcje powtórzeniowe; dużo słownictwa oraz różnych sytuacji komunikacyjnych;
- *Polski. Krok po kroku* → najpopularniejszy obecnie podręcznik kursowy, podejście komunikacyjne, możliwość korzystania z platformy e-polish.eu, fabuła – nauka polskiego z innymi obcokrajowcami, bohaterami książki (brak bohaterów słowiańskich), dwie części – A1 i A2, A2 raczej trudna, może być wykorzystana na poziomie B1.

PODRĘCZNIKI KURSOWE – POZIOM PODSTAWOWY

- *Start 1. Survival Polish* → podręcznik nastawiony jest na prezentację podstawowych umiejętności komunikacyjnych, zdecydowanie mniej gramatyki;
- *Cześć! Jak się masz?* → wydano dwie części – na poziomach A1 i A2; teksty są raczej trudne i skomplikowane, pojawiają się opisy gramatyczne; część informacji w języku angielskim (dlatego nie zawsze możliwe jest wykorzystanie tego podręcznika z uczniami rosyjskojęzycznymi, białoruskojęzycznymi i ukraińskojęzycznymi).

PODRĘCZNIKI KURSOWE – POZIOM B1 I WYŻSZE

Podręczniki kursowe na poziomie B1 i wyższych przeznaczone dla starszych dzieci i młodzieży:

- *Z polskim na ty* → dwie części, pierwsza jest gramatyczna, a druga to bloki tematyczne;
- *Polski mniej obcy* → to typowy kursowy podręcznik, można go wykorzystać z uczniami, którzy przygotowują się do egzaminów państwowych;
- *Kto czyta, nie błądzi* → podręcznik dla poziomu B2 i C1, który zawiera teksty autentyczne, liczne ćwiczenia leksykalne, frazeologiczne – raczej dla uczniów szkół średnich;
- *Per aspera ad astra* → podręcznik na poziomie C1 do nauki czytania, także dla uczniów szkół średnich;
- *Co raz wejdzie do głowy – już z niej nie wyleci* → podręcznik do nauki polskiej frazeologii na poziomach od B1 do C1, ciekawy dla uczniów szkół średnich.

PODRĘCZNIKI UZUPEŁNIAJĄCE

Bibliografia podręczników, które można wykorzystać na lekcjach gramatycznych (dodatki do podręczników kursowych).

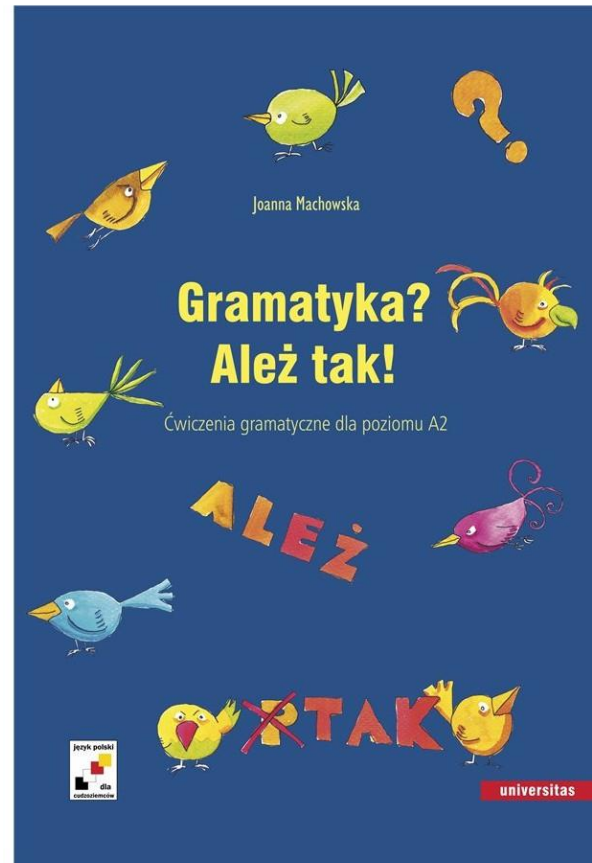
Uzupełnienia gramatyczne – szczególnie dla osób początkujących:

- M. Pasieka, *Język polski dla cudzoziemców*;
- J. Machowska, *Gramatyka. Dlaczego nie?*;
- J. Machowska, *Gramatyka? Ależ tak!*
- J. Podsiadły, J. Lechowicz, *Ten, ta, to*.

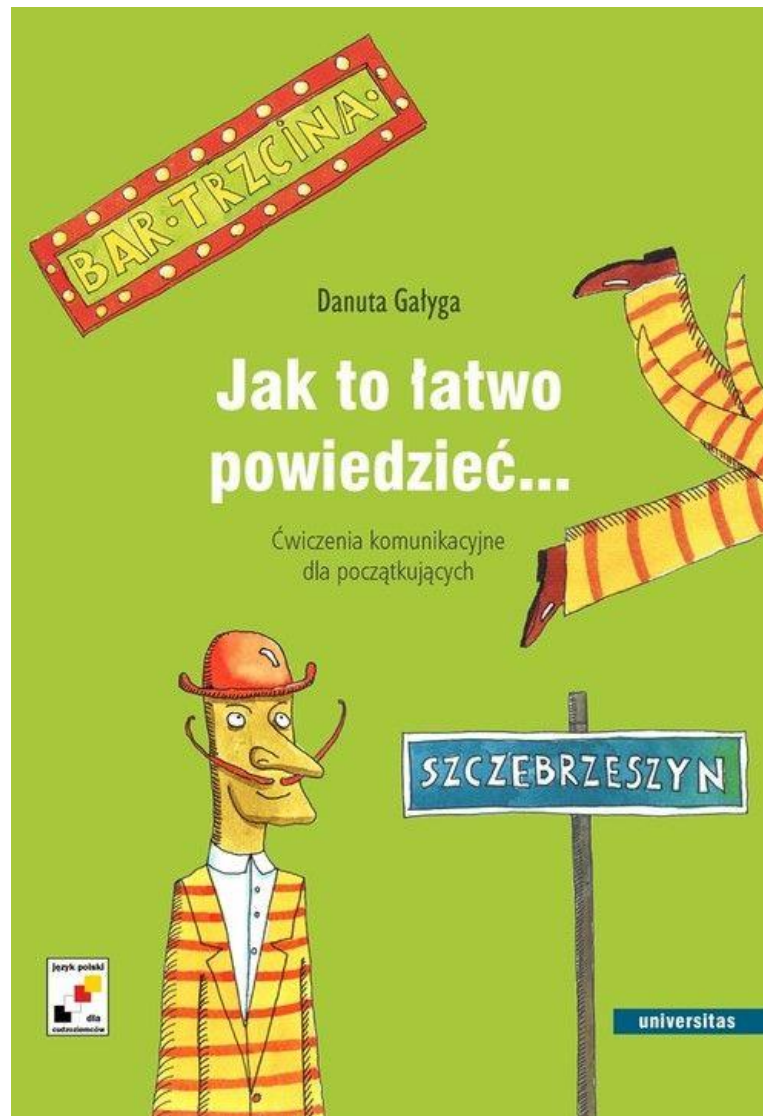
Komunikacja, leksyka i gry:

- D. Gałyga, *Jak to łatwo powiedzieć*;
- T. Pelc, *Teraz polski. Gry i ćwiczenia komunikacyjne*;
- P. Lewiński, *Oto polska mowa* (leksyka i frazeologia);
- A. Seretny, *A co to takiego?* (słownik obrazkowy).

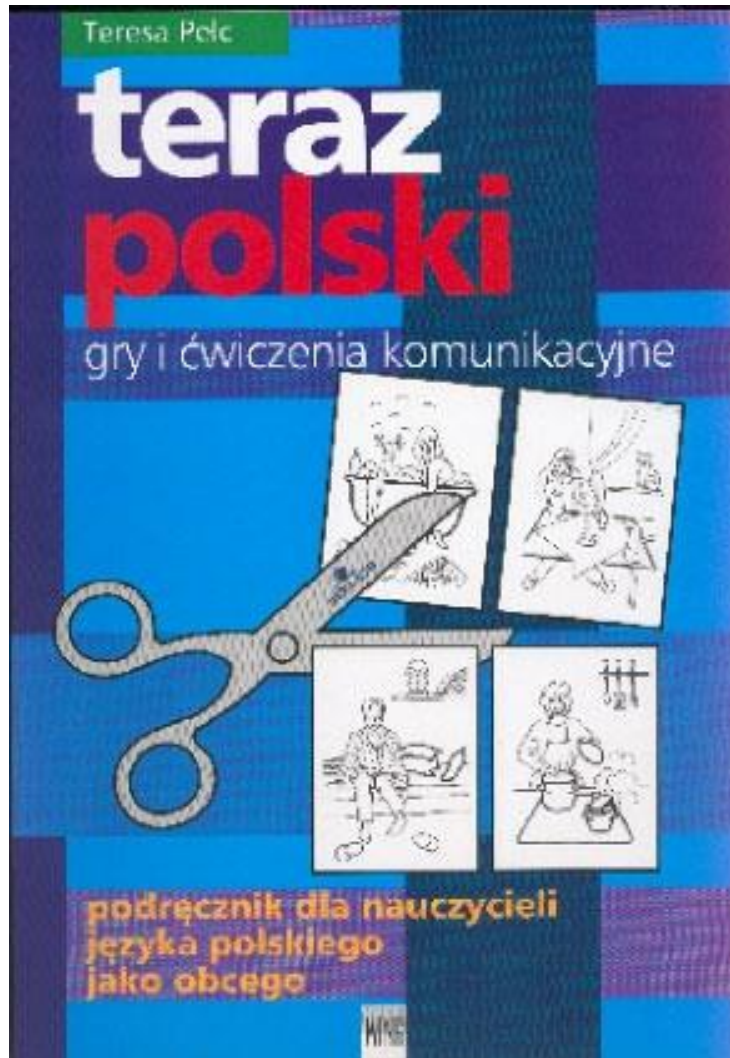
PODRĘCZNIKI UZUPEŁNIAJĄCE

PODRĘCZNIKI UZUPEŁNIAJĄCE

PODRĘCZNIKI UZUPEŁNIAJĄCE

SPOSOBY WYKORZYSTANIA PODRĘCZNIKÓW PRZEDMIOTOWYCH JAKO PODRĘCZNIKÓW DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO

Warto pamiętać, że nauczanie języka polskiego można prowadzić nie tylko bezpośrednio, ale także – poprzez naukę innych przedmiotów szkolnych. Dzieje się tak w obrębie metody **CLIL**.

CLIL (Content and Language Integrated Learning) to metoda nauczania polegająca na zintegrowanym kształceniu przedmiotowo-językowym, tj. jednoczesnym przekazywaniu treści nauczania z danej dziedziny (danego przedmiotu) oraz praktycznej wiedzy na temat elementów języka obcego. Innymi słowy, CLIL to metoda symultanicznego kształcenia przedmiotowo-glottodydaktycznego.

SPOSOBY WYKORZYSTANIA PODRĘCZNIKÓW PRZEDMIOTOWYCH JAKO PODRĘCZNIKÓW DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO

Treści przedmiotowe w ujęciu CLIL to po prostu koncepty nauczone w ramach przedmiotów szkolnych, takich jak geografia, historia, fizyka czy chemia.

Treści przedmiotowych nie należy utożsamiać z treściami językowymi.

Treści językowe w CLIL stanowią **narzędzie opisu treści przedmiotowych**, co wyraźnie odróżnia CLIL od metod tradycyjnych, w których treści językowe z zakresu języka obcego stanowiły treści przedmiotowe w ujęciu glottodydaktyki na równi z treściami przedmiotowymi w ujęciu metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów szkolnych.

SPOSOBY WYKORZYSTANIA PODRĘCZNIKÓW PRZEDMIOTOWYCH JAKO PODRĘCZNIKÓW DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO

Przy zastosowaniu metody CLIL i współpracy nauczyciela-glottodydaktyka z nauczycielem-przedmiotowcem podręcznikiem do nauki języka polskiego może stać się **KAŻDY PODRĘCZNIK PRZEDMIOTOWY**, niezależnie od tego, jakiego przedmiotu dotyczy.

Można więc uznać, że w pewnych sytuacjach – a z taką sytuacją będziemy mieli do czynienia masowo ze względu na to, że dzieci z terenów Ukrainy będą pełnoprawnymi uczniami polskich szkół – szkolne podręczniki przedmiotowe stają się **pomocami dydaktycznymi** w nauczaniu języka polskiego.

POMOCE I GRY DYDAKTYCZNE

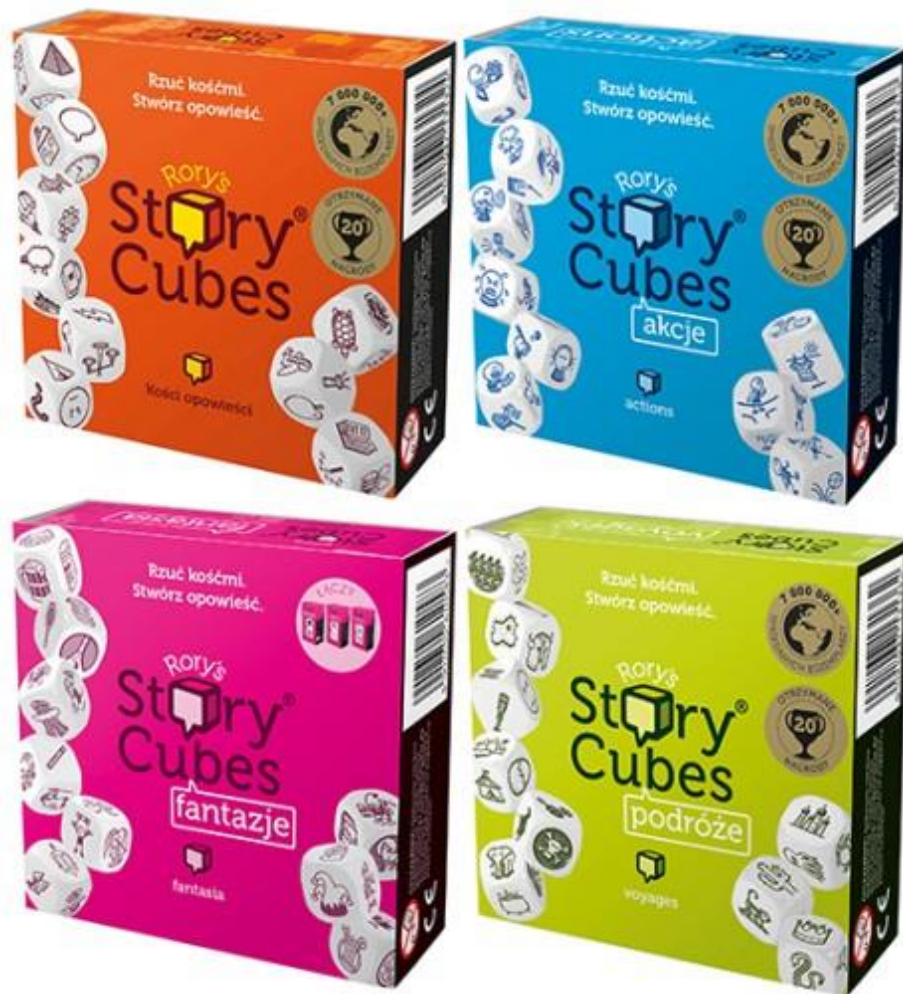
Niezwykle ważne – na każdym etapie kształcenia i w każdym wieku uczniów, ale zwłaszcza na etapie początkowym – jest stosowanie odpowiednio dobranych **gier i zabaw dydaktycznych**, które umożliwiają bezkonfliktowe przyswajanie nawet bardzo skomplikowanych treści gramatycznych.

POMOCE I GRY DYDAKTYCZNE

Interesującą pomocą dydaktyczną służącą do nauczania sprawności mówienia mogą być kostki „**Story cubes**”. Uczniowie kulają kostkami i na podstawie obrazków tworzą własne historie. Grać można w kilka osób, bawić może się także tylko jedna osoba – nauczyciel sam tworzy reguły. **Można wykorzystać też grę do powtórek gramatycznych – np. historia w czasie przeszłym, teraźniejszy lub przyszłym. Możliwe jest tworzenie nowych historii oraz narracji, alternatywnych zakończeń przeczytanych oraz omówionych na lekcji lektur. Można też prosić o układanie zdań z wybranymi czasownikami.** Jest nieskończona liczba opcji. Jako podstawę polecam kostki o nazwie „**Akcje**” – to baza czasowników.

POMOCE I GRY DYDAKTYCZNE

POMOCE I GRY DYDAKTYCZNE

Zabawa w kalambury

Pokazujemy lub rysujemy nazwy zwierząt, przedmiotów, przysłowia itd. W wersji „gramatycznej”: czasowniki ruchu, czasowniki w określonym czasie i w określonej formie (drużyna zgadująca wie, jaką formę ma utworzyć). Można też grać na czas – pokazać w 3 minuty jak najwięcej określonych rzeczowników (np. tylko jeden rodzaj, tylko na daną literę).

POMOCE I GRY DYDAKTYCZNE

Zabawa w anagramy

Wyrazy powstają z takich samych liter innego wyrazu, a przestawianie liter nadaje nowe znaczenie, np. kot – kto. W wersji dla najmłodszych dzieci – „oszukany” anagram, z jednego długiego słowa tworzymy jak najwięcej nowych, np. lokomotywa – motyl, lok.

POMOCE I GRY DYDAKTYCZNE

Zabawa w homonimy

Odpowiednia dla starszych dzieci, wykorzystujemy słowa o takim samym brzmieniu, ale innym znaczeniu, konkurs na najbardziej absurdalne zdanie, np. Kogut zobaczył w toalecie zakręcone kurki.

ZASADY TESTOWANIA ZNAJOMOŚCI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Na wstępie warto zapoznać się z rodzajami testów oraz zasadami ich tworzenia.

Kwestą kluczową jest język: podczas testowania zawsze warto wykorzystać podejście komunikacyjne, czyli rozmawiać **tylko w języku polskim**.

JĘZYK POLECENÍ W SPRAWDZIANACH ORAZ ZADANIACH MUSI BYĆ JASNY I ZROZUMIAŁY. POWINIEN BYĆ TO JĘZYK POLSKI.

Ważne jest, aby obok polecenia zamieścić przykład z poprawnym rozwiązaniem – to pomoże uczniom, którzy nie rozumieją wszystkich słów w poleceniu.

ZASADY TESTOWANIA ZNAJOMOŚCI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Testując, należy zwrócić uwagę na:

- **trafność** – która mierzy to, do czego test jest przeznaczony. **Typy trafności:**
  - **trafność treści** – test musi być zgodny z programem nauczania;
  - **trafność teoretyczna (konstrukcyjna)** – test musi być zgodny z metodą dydaktyczną, którą wybrał nauczyciel;
  - **trafność powierzchowna (fasadowa)** – test musi sprawdzać to, co założył nauczyciel;
  - **trafność prognostyczna** – test musi być skonstruowany tak, aby łączył się z zaplanowanym rozwojem językowym.
- **rzetelność** – czyli precyzja sprawdzania i konsekwencja w mierzeniu wyników, szczególnie dotyczy punktacji.

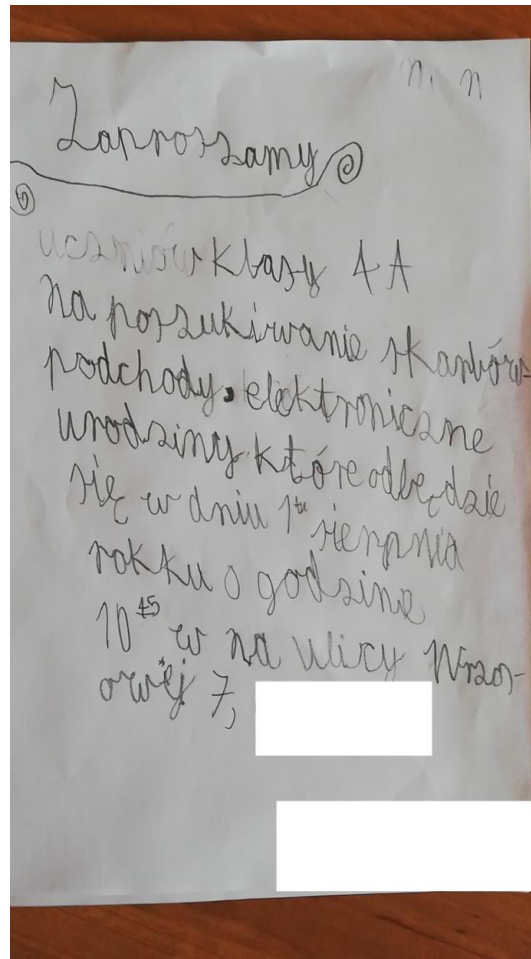
ZASADY TESTOWANIA ZNAJOMOŚCI JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

Przed sprawdzianem należy zwrócić uwagę na:

- ustalenie celu testu – np. sprawdzenie negacji oraz znajomości dopełniacza;
- to, co testujemy – zakres umiejętności? Gramatyka? Słownictwo? Czytanie?;
- trudność. Warto powtórzyć materiał przed sprawdzianem;
- instrukcje i polecenia – muszą być jasne i klarowne. Uczniowie na sprawdzianie mają takie same polecenia, jak podczas pracy w klasie;
- umiejętności językowe i ich związek z wiedzą – test musi sprawdzać także wiedzę gramatyczną (zwłaszcza polskie nazewnictwo);
- kontrolę punktów i ustalanie ocen;
- sprawdzenie długości testu w stosunku do czasu na jego rozwiązanie.

PRZYKŁADOWE AUTENTYCZNE PRACE UCZNIÓW OKREŚLAJĄCE POSTĘPY W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

PRZYKŁADOWE AUTENTYCZNE PRACE UCZNIÓW OKREŚLAJĄCE POSTĘPY W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

**Proszę napisać opowiadanie
Jesteśmy razem już 3 lata...**

"Jesteśmy razem już trzy lata..."
Kiedy ja był małym, bardzo chciałem
mieć psa, ale moja rodzina mieszkała
w bloku i rodzice zabraniali bo nie
chcieli brudzić mieszkania. Dwie lat
minęło i ja wspomnieliśmy już o ~~moim~~

~~Wszystko~~ dziesięćm marzeń ale trzy lata
temu ~~zawsze~~ wracając do domu po
ciężkim dniu zobaczyłem małego pieszka
zsunętego na ulicę. Było zimno i było
mi go żal dlatego usiałem go z sobą
byłem samotna osoba dlatego nikt
nie mógł mi go zabranio. W domu opisałem,
umyłem i pokarmiłem go i on został się
zyc z nami. On bardzo smiecił moje życie
na lepsze. Jeden raz, wyprorocząc się
go spotkałem jedną kobietę która
miała na imię Mała i z której ożenił
się po 2 miesiące.

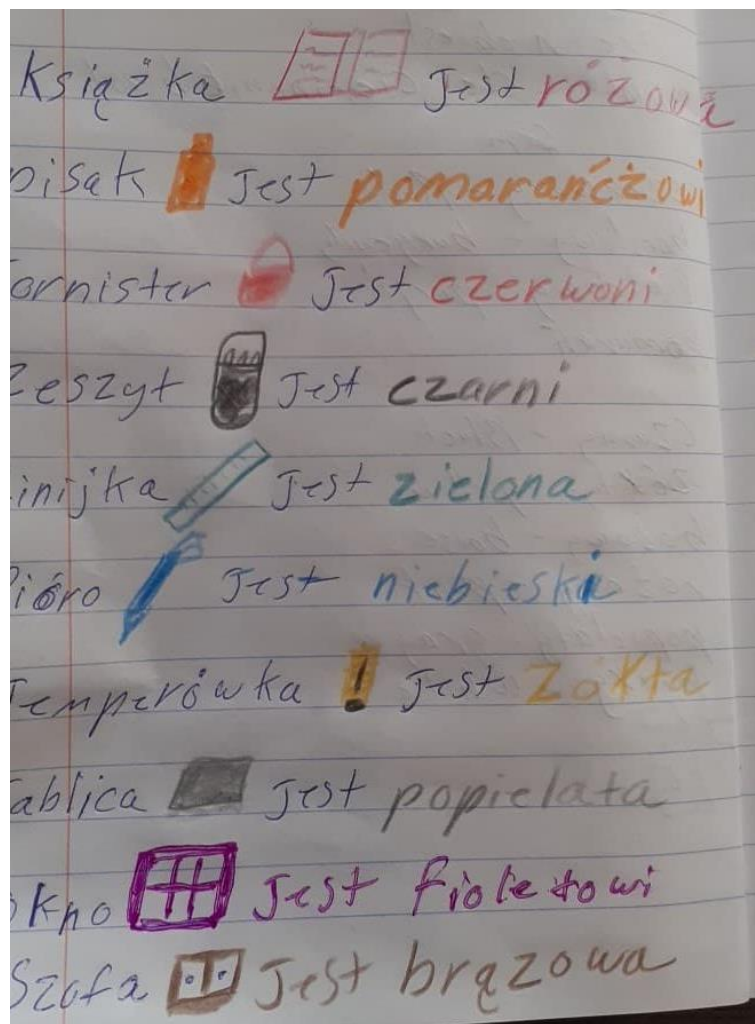
Jesteśmy razem już trzy lata. ~~Mała~~
mam 2 wronki, która papuga i tego
psa któremu dałem imię Adam. Żyjemy
jedną duszą i ~~z~~ przeszliśmy rodziną.
Wiele tak jedna dziewczyna smieciła moje
życie na zawsze

PRZYKŁADOWE AUTENTYCZNE PRACE UCZNIÓW OKREŚLAJĄCE POSTĘPY W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

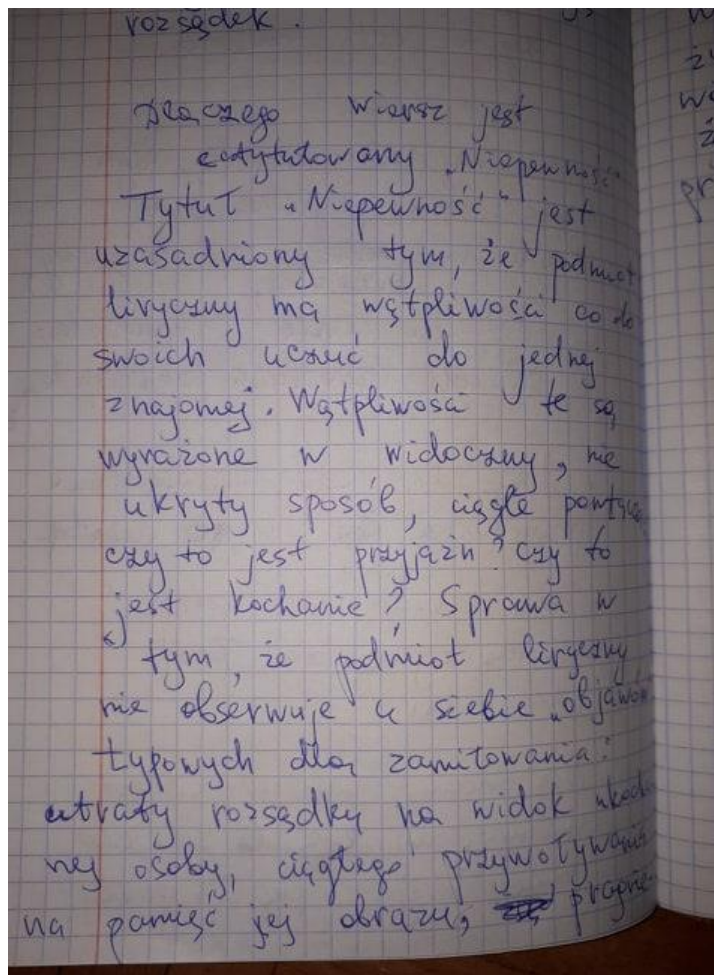
titanic

Ten film oglądałem już wiele razy. Titanic zdobył jedenaście statuetek Oscara. Główne role zagrali: Kate Winslet, Leonardo DiCaprio, grali niesamowicie. Scenariusz nawiązuje do dramatu. Film Jamesa Camerona oparte jest na prawdziwych zdarzeniach z 14 kwietnia 1912 roku. Myślę że sztuka filmowa Jamesa Camerona „Titanic” to największy jego życiowy sukces.

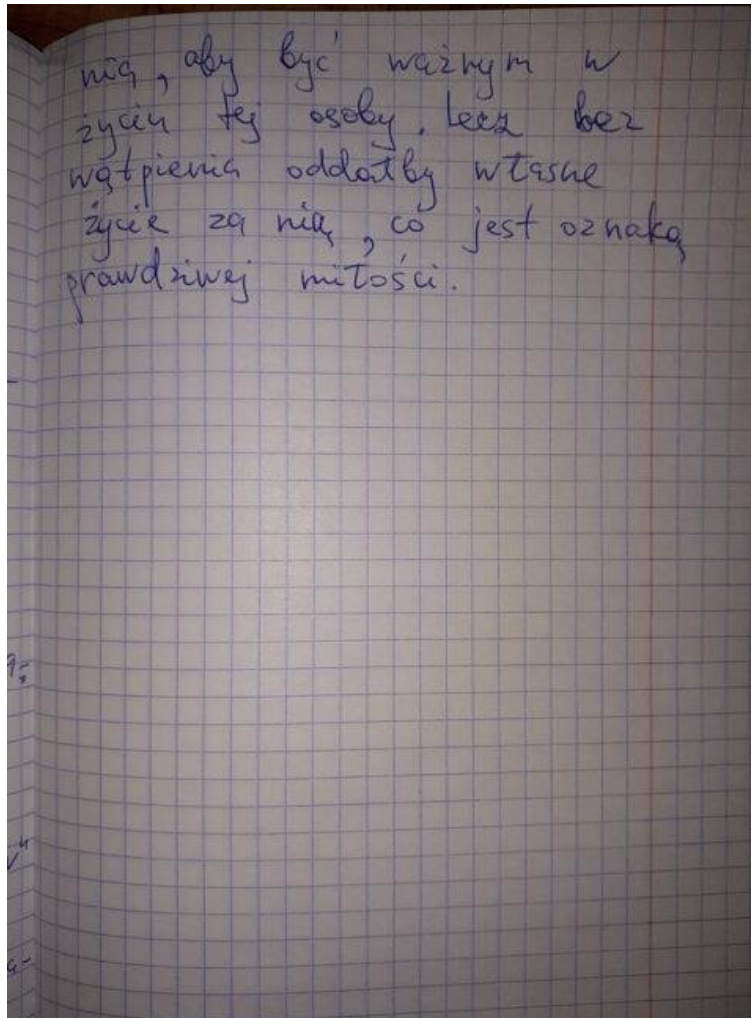
PRZYKŁADOWE AUTENTYCZNE PRACE UCZNIÓW OKREŚLAJĄCE POSTĘPY W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

PRZYKŁADOWE AUTENTYCZNE PRACE UCZNIÓW OKREŚLAJĄCE POSTĘPY W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

PRZYKŁADOWE AUTENTYCZNE PRACE UCZNIÓW OKREŚLAJĄCE POSTĘPY W NAUCE JĘZYKA POLSKIEGO

KRÓTKIE PODSUMOWANIE I CZAS NA REFLEKSJĘ

Po obejrzeniu slajdów powinni Państwo zapamiętać, jakimi kryteriami kierować się podczas wyboru optymalnego podręcznika oraz odpowiednich pomocy dydaktycznych, które można wykorzystać podczas lekcji.

Powinni Państwo również wiedzieć, jak tworzyć sprawdziany dla uczniów cudzoziemskich oraz jak testować znajomość języka polskiego.

Po zapoznaniu się z przykładowymi sprawdzianami napisanymi przez osoby uczące się języka polskiego powinni Państwo rozumieć, jakie są typowe błędy popełniane przez takie osoby.

Dziękuję za udział w drugiej części szkolenia!

Do zobaczenia on-line!